

HON HAR *receptet på gott* LEDARSKAP

MEDARBETARNA SÄGER ATT HON ÄR BÄSTA CHEFEN. MEN MEJLET OM ATT HON VAR FINALIST I ÅRETS CHEF I FOKUS SLÄNGDE HON. SEDAN VANN HON HELA TJOTTABALLONGEN. MÖT LSS-CHEFEN ELISABETH HELGÉ.

by

TEXT INGELA HOFSTEN • FOTO RICKARD KILSTRÖM, BRITT MATTSSON

MÖTET: ELISABETH HELGÉ

Namn: Elisabeth Helgé.
Aktuell: Korad som Årets Chef i fokus 2022 i konkurrens med nästan 130 andra nominerade.
Titel: Enhetschef LSS, Hedemora kommun.
Familj: Två vuxna barn i Stockholm. Båda arbetar inom socialförvaltning.

Bor: Villa i Hedemora.

Fritid: Väver ripsmattor, "då blir man så fokuserad att inget annat finns", odlar chili och tomater och åker till Stockholm för att träffa familj och vänner. Till hösten blir det en kurs i biodling. "Det kan jag ingenting om, så det blir spännande!"

Genom fönstret i sitt arbetsrum kan Elisabeth Helgé se dem som kommer gående mot den låga byggnad där hon och hennes kolleger håller till. Nu har hon observerat en person hon känner. När steg hörs i korridoren reser hon sig, öppnar dörren, säger:

– Jag har köpt fikabröd till dig, Angelica, det står i personalrummet.

Angelica ser nöjd ut, men först kommer hon in en stund, sätter sig i Elisabeth Helgés kontorsstol, får veta vilka vi främlingar med block och kamera är.

När den unga tjejen och den undersköterska som följt henne har gått, berättar Elisabeth Helgé att det var vid gårdagens brukarråd som Angelica deklarerade att hon ville komma hit och fika, kanske inspirerad av den paj Elisabeth bjöd på vid mötet.

– Jag hade ju trädgården full av rabarber, säger hon och stoppar en prilla med smak av äppelmint under läppen.

ANGELICAS BESÖK HAR fått Elisabeth Helgé att bli mer avslappnad. Det är tydligt att hon trivs bättre i kommunikationen med brukare och anställda än med journalist och fotograf. Nästan det första hon sagt till oss är att hon avskyr att stå i centrum. Hon är typen som helst verkar utan att synas. Men har man blivit utsedd till Årets Chef i fokus så har man.

Inte för att hon hade minsta tanke på att det skulle kunna ske. När mejlet kom om att hon hade blivit nominerad och uttagen i final åkte det direkt i papperskorgen.

– Jag tog för givet att det var skräppost.

Samma sak med påminnelsen. Först när Chefen i Fokus chefredaktör Lotta Ekstedt ringde förstod hon att det var sant. Men att hon skulle nå ända fram fanns inte på kartan.

– Inför finalen var alla här nervösa utom jag, för jag visste att jag inte skulle vinna, jag hade ju läst om de andra finalisterna. Så jag höll på att svimma när det stod klart att det var jag som hade vunnit.

När vi ses har det gått ett par veckor och det hela har börjat sjunka in. Den vackra buketten

från en lokal blomsterhandel och diplommet vi har med oss gör henne rörd, och en försiktig stolthet syns i hennes ögon. Någonstans har hon nog ändå insett vad som fick hennes medarbetare att nominera henne med formuleringar som "ser till att vi utvecklas", "lyssnar på alla, inklusive de boende", "alltid anträffbar".

Elisabeth Helgé växte upp i Farsta i södra Stockholm – det hörs till exempel när hon omtalar sitt rum som "ostadat" – började arbeta i vården redan som ung. Hon flyttade till Dalarna med sin dåvarande man, som båda ville att deras barn skulle växa upp någon annanstans än i Stockholm. Efter studier på sociala omsorgsprogrammet jobbade hon som handläggare i Hedemora i tio år innan hon 2007 sökte och fick tjänsten som LSS-chef som hon fortfarande har.

– Jag ville få chans att följa brukarna hela vägen och möjlighet att påverka att de får det bra. Göra skillnad. Jag kände väl att jag också hade förmågan att få med mig folk och vill inspirera dem.

I dag har Elisabeth Helgé ansvar för två gruppboendestäder, en serviceboendestad och ett boendestöd i centrala Hedemora, med hela 45 medarbetare och cirka 100 brukare. Hon be-

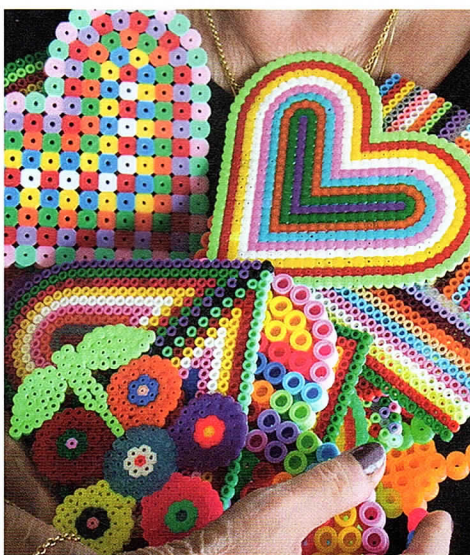
söker alla de fyra arbetsplatserna varje vecka kan allas namn och känner till brukarnas behov. Men stressad känner hon sig egentligen bara när andra tar beslut som missgynnar brukarna och går emot hennes egen moraliska och etiska kompass. Som exempel nämner hon om någon med boendestöd har större behov för att allt ska fungera men får avslag på det. I sådana situationer hjälper hon till med att överklaga, men är inte heller inte bang för att säga vad hon tycker till beslutsfaktarna.

– Jag är inte så smidig alla gånger, och lite väl snabb ibland. Men alla vet ju att det är min personlighet och att det har att göra med att jag är engagerad i brukarna.

NÅGON SKRIVBORDSMÄNNISKA ÄR hon inte, framhåller hon.

– Nej allt ska vara snyggt i verkligheten, inte lika viktigt på pappret.

Gissningsvis är det därför hennes kontor ger intrycket av att vara en plats där hon inte vistas mer än nödvändigt, även om mycket av hennes tid självklart handlar om administration, framför allt schemaläggning. Det mest personliga här är ett inramat foto på de nu vuxna barnen. I bokhyllan ligger en stor hög

Varje vecka får Elisabeth Helgé en pärlplatta i sin brevlåda som en brukare har gjort.

Elisabeth Helgé ser och lyssnar på sina medarbetare.

”Alla var nervösa utom jag, för jag visste att jag inte skulle vinna.”

ÅRETS CHEF I FOKUS 2022 - MOTIVERINGEN:

► Ledarskapspriset Årets Chef i fokus 2022 tilldelas en närvarande chef, utrustad med stora öron och många ögon, för medarbetare såväl som för kunder. Hon har knäckt kommunikationskoden, löst ekonomiekvationen och främjar en frisk arbetsplats. Hon är medarbetarnas favoritchef. För ett ledarskap med drivkraften att göra skillnad, modet att ta strid för verksamhetens bästa, känslan för en god arbetsmiljö och förståndet att se till att själv må bra.

Elisabeth Helge är närvarande för både medarbetare och brukare. Här tillsammans med Robert Åsberg, boende, Zandra Karlström, snart färdig undersköterska, samt Christina Ross, vårdarinna (som hon själv titulerar sig).

När vinteräpplena i Elisabeth Helgés trädgård mognar får hon räkna med besökare i form av brukare som plockar av frukterna.

”Det finns ingen jag kan skälla på så mycket som dig, för jag behöver inte vara rädd.”

Medarbetare till Elisabeth Helgés

med färgglada pärlplattor av olika form som hon har fått av en brukare.

– En gång i veckan ligger det en hemma i brevlådan, säger hon och ler.

Ja, bor och verkar man i en liten centralort är det förstås känt var man bor. Det rycker hon på axlarna åt, precis som att brukare ibland kommer och plockar av hennes äpplen i trädgården. Där hemma är förresten jobbetefonen alltid med, även då hon är ledig.

– Det är enklast att ta saker när de kommer, annars kan de hinna växa.

Men när hon lagt på släpper hon det. Hon är inte den som går omkring och grubblar.

Elisabeth Helgés är mån om att både medarbetare och brukare ska trivas, liksom att alla får chans att utvecklas. Grunden för

dess saker är desamma – struktur och tydliga förväntningar. Alla ska veta vad som gäller.

– Allt sånt är givetvis färskvaror. Det är därför vi har täta träffar.

Nämligen: Arbetsplatsträff med varje arbetsgrupp var fjortonde dag, brukarråd ungefär varannan månad och anhörigträff en gång om året.

Utöver det har hon och enhetschefskolleger gemensamt möte med sin chef varje måndag. Då pratar de budget och personalärenden men det ges även tid att utbyta kunskap och erfarenheter.

– Alla ser alla enheter som ett gemensamt ansvar, vi jobbar inte i stuprör.

I rollen som chef ingår förstås att ibland behöva vara besvärlig, inte bara uppåt, utan även

ELISABETH HELGÉS 3 BÄSTA LEDARTIPS

- ▶ Var dig själv.
- ▶ Ta svåra samtal öga mot öga i stället för skriftligt.
- ▶ Skapa en bra arbetsmiljö, både fysiskt och mentalt.

gentemot medarbetarna. Det kan till exempel handla om att övertyga någon om att göra tillbudsanmälan när något händer, vilket det gör lite nu och då – LSS är en utsatt verksamhet där anställda ofta råkar ut för hot och våld.

– Ibland vill de inte skriva tillbud, för det får dem att känna att de inte klarat sitt jobb. Men det är jätteviktigt för att vi ska få ett underlag att arbeta med.

Bland de hotfulla situationer hon fått hantera genom åren har funnits knivhot. Men, säger hon, det går inte att ta bort knivar ur verksamheten. I stället handlar det om att kunna förutsäga när och var riskerna finns och därigenom försöka undvika dem.

I MÅNGT OCH mycket handlar det om att skapa en bra arbetsmiljö, vilket i förlängningen gagnar även brukarna. Och då rör det sig inte bara om sådana handfasta saker som att alla boendestödare har arbetskläder att röra sig i utomhus, utifrån tanken att halka eller regn inte ska stoppa dem från att gå ut med brukarna, utan också om ...

– ... att få bort tjitt-tjattret.

Hon menar den typen av skvallriga samtal om såväl brukare som arbetskamrater som kan uppstå i personalrum. Detta är något hon jobbar med kontinuerligt.

– Alla ska veta vad som förväntas av dem på jobbet för att alla ska må bra. Vi behöver lära oss se det goda hos varandra.

Då det finns skäl att ta en diskussion med en medarbetare är det samtal öga mot öga som gäller, aldrig mejl eller telefon.

– Det blir helt andra nyanser om man ser och hör varandra. Och om de mejlar mig om något svarar jag alltid att de ska ringa mig och bestämma tid att ses, säger hon och berättar nöjt om en medarbetare som sa att ”det finns ingen jag kan skälla på så mycket som dig, för jag behöver inte vara rädd”.

En sida av sig själv som hon försökt tona ner, men som medarbetarna ändå kan märka av är hennes brådska.

– Jag vill ordna allt direkt.

Samtidigt ser hon fördelar med den egenkapen, eftersom den till stor del handlar om en vilja till utveckling.

– Är man en sån som hela tiden vill framåt tror jag det smittar. ☺